

صحنه حاضر شدم و اگر انتخاب شدم، می خواهم فراجناحی عمل کنم. پس ترسی ندارم، چون می خواهم نیروهای خود را از گروه های مختلف انتخاب کنم. من همیشه با افراط مخالف بودم و در هر کجا که بودم، چه در نیروهای مسلح، صداوسیما، مجلس، شورای عالی امنیت ملی، و در ۱۶ سال دبیری این شورا از همه نیروهای شایسته استفاده می کردم. در مراسم تودیع نیز مقام معظم رهبری فرمودند که فلانی از همه نیروهای توانمند استفاده کرد و این برمی گردد به ویژگی های شخصیتی و توانمندی های خودشان.

بخشی از بحث های موجود بیش از حد واقعیت در جامعه بزرگ می شود. در بسیاری از مسائل، نظرات مانزدیک به یکدیگر است و این طور نیست که شکاف بزرگی در نظرات وجود داشته باشد. ممکن است در مصاحبه ها و شعارها تفاوت هایی باشد، اما وقتی به صورت کارشناسی بحث می کنیم تا تصمیم بگیریم، نظرات خیلی تفاوت ندارد، برای مثال در خود شورای عالی امنیت ملی، بنده با وجود تغییرات رؤسای جمهور، در مسائل اساسی، تفاوت چندانی ندیدم. به هر صورت، من در این شرایط از همه نیروها استفاده خواهم کرد و البته چون همیشه مشی اعتدالی داشته ام، تندر و ها از هر طرف که باشند، چه تندر است و چه تند چپ، با من میانه ای نخواهند داشت و من هم ارادت خاصی به آنها ندارم. اما از معتدلان دو جناح که خادمین این کشور هستند و در مقاطعی خدماتی هم داشته اند یادارند، استفاده می کنم. در مجموع آرای من می تواند در میان معتدل های دو طرف باشد.

– بحثی که غالباً در مورد دولت شما مطرح است، به نقش کارگزاران سازندگی در این دولت با توجه به نزدیکی شما به آیتا... هاشمی برمی گردد. نظر شما در باره این گمانه زنی چیست؟

– همان طور که گفتم، اگر موفق شوم، دولت من بیشتر شایسته سالار خواهد بود تا این که کدام حزب یا گروه باشد. زمانی که من در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی بودم، این واقعیت را همه قبول داشتند. از همه جناح ها و احزاب مختلف، افراد مسئولیت داشتند. اگر غیر از این باشد، دولت حزبی می شود که دولت آینده من، حزبی نخواهد بود.

– در انتخابات ۱۳۸۸ یکی از دلایل مشکلات پیش آمده این بود که کاندیداهای شکست خورده علی رغم قبول سازوکار انتخابات، بعد از شکست این سازوکار را به هر دلیلی قبول نکردند. الان هم بحث هایی مثل انتخابات سالم و آزاد مطرح است. شما چه عکس العملی در قبال شکست خود خواهید داشت؟

– هر کسی که در انتخابات شرکت می کند، معنایش این است که قانون اساسی و سازوکار انتخابات را قبول دارد که اگر قبول نداشته باشد، نباید شرکت کند، شرکت او به این معناست که نظارت شورای نگهبان را قبول کرده، قانون انتخابات را قبول دارد و در این قانون هم دولت، مجری انتخابات است. بنده اگر در انتخابات شرکت کنم و کاندیداشوم، یعنی همه موارد را پذیرفته ام. بنده قبلاً در انتخابات خبرگان رهبری شرکت کردم، پنج دوره نماینده مجلس بودم، یعنی قانون را پذیرفتم و بر مبنای این قانون، قانونی شدم و پست گرفتم. اگر آن سازوکار غلط است، پس من نماینده واقعی مردم در خبرگان نیستم. به نظر من اگر کسی بگوید سازوکار انتخابات را قبول ندارد و در عین حال کاندیدای انتخابات شود، حرف او قابل قبول نیست. اینکه کسی در انتخابات شکست بخورد، طبیعی است. انتخابات عرصه ای است که هم شکست دارد و هم پیروزی. بنده هم اگر در انتخابات، داوطلب شدم، نتیجه انتخابات هر چه باشد، مسلماً قبول خواهم کرد.

– در مجموع چقدر انتخابات ایران را سالم و آزاد می دانید؟

– البته هیچ چیزی صددرصد درست و کامل نیست و انتخابات ایران هم بدون مشکل نیست؛ به همین دلیل هم هست که قانون انتخابات همیشه در حال اصلاح و رفع ایرادات و نقصها است. خود مجمع تشخیص مصلحت نظام هم دنبال اصلاح قانون انتخابات است و یکی از مواردی که رهبری در حکم اخیرشان برای دوره جدید، اشاره کردند حل و فصل بحث قانون انتخابات بود. بنابراین قانون انتخابات، ایراد و نقص هایی دارد، چون قانون خدا نیست که بی عیب باشد، اما اساساً سازوکار قابل قبولی است. اما نظر من همیشه این بوده که انتخابات مادرمرحله اجرا باید به گونه ای باشد که مردم نیز احساس کنند که انتخابات سالم و آزاد است. هر چند ممکن است صددرصد

عملی نشود، اما ۸۰-۹۰ درصد مردم باید این احساس را داشته باشند. البته احساس غیر از واقعیت است و ما باید این احساس را درست کنیم.

– در سال ۱۳۹۱ ما شاهد چندین دور گفتگوهای ایران با کشور های ۵۰+ و همچنین تشدید تحریم ها و فشار های غربی بودیم. با توجه به سابقه حضور شما در شورای عالی امنیت ملی، افق این مذاکرات را چگونه می بینید و راه حل مشکل در چیست؟

– البته اطلاع رسانی در مورد مذاکرات ۵۰+، با دبیرخانه شورا است و این کار به صورت متمرکز در آنجا انجام می شود. اما به اعتقاد من، تنها راه برون رفت از این وضعیت، اصل مذاکره است و ما راه دیگری نداریم. غربی ها هم باید بدانند راه دیگری ندارند. آنها به تعبیر خودشان همیشه از چماق و هویج استفاده می کنند؛ به این صورت که از طرفی صحبت از مذاکره می کنند و از طرف دیگر فشار را تشدید می کنند که شاید تا حدودی طبیعی باشد زیرا هر کس پشت میز مذاکره می نشیند، می خواهد از قبل برگ های برنده بیشتری داشته باشد و غرب هم همین حالت را دارد. اما اگر غرب، کاری غیر قانونی، غیر منصفانه و ظالمانه بر ضد جمهوری اسلامی است؛ چرا که در پرونده هسته ای، فعالیت ایران صلح آمیز است و کاری برخلاف قانون انجام نشده و نخواهد شد.

– در زمان مسئولیت شما هم این بحث ها مطرح بود، ولی این حد از فشار را تحمل نمی کردیم.

– همین طور است. یک بار در زمان مسئولیت بنده این پرونده را قدم به قدم با ژانسنس بین المللی انرژی اتمی پیش بردیم و از همه اعتراف گرفتیم. یعنی در نوامبر ۲۰۰۴ (آذر ماه ۱۳۸۳) نه فقط گزارش مدیر کل ژانسنس، بلکه با قطعنامه شورای حکام در ژانسنس، با ۳۵ عضو به اتفاق آرا رأی دادند که فعالیت هسته ای ایران انحرافی به سوی مقاصد نظامی نداشته، یعنی صلح آمیز است. به نظر من، این بهترین قطعنامه و از پیروزی های دوران مسئولیت ماست. بسیار مهم است که ۳۵ کشور به اتفاق بگویند ایران انحرافی نداشته و بالاتر از آن بگویند، اگر ایران قصوری داشته، جبران کرده است. ما از لحاظ حقوقی می خواستیم به این نقطه برسیم و در این تاریخ پرونده ایران از حالت اضطراری خارج شد. برای ما سه مسئله عمده از لحاظ حقوقی مهم بود. اول اینکه بگویند فعالیت ایران صلح آمیز است. دوم، نقصی اگر بوده، جبران شده است و سوم، پرونده از حالت اضطراری خارج شده است. این هر سه، در آن زمان انجام شد و همه اینها نتیجه یکسال و دو ماه تلاش جدی و بی وقفه بود.

– البته آن زمان ما تعلیق را هم داشتیم و شما هم در اجلاس تهران با سه وزیر توافق کردید که این مسئله به نظر ژانسنس گذاشته شود.

– بله، قبل از اینکه بنده مسئول شوم، قطعنامه شهریور ۱۳۸۲ (سپتامبر ۲۰۰۳) شورای حکام، تعلیق را برای ایران الزامی کرده بود، بنده که آمدم، در اولین اقدام تلاش کردم تا این تعلیق الزامی، داوطلبانه شود که بسیار مهم بود. دوم اینکه تلاش کردم تعلیق کامل را به محدود تغییر دهم. این بحث را در دیدار باوزیرای سه کشور در تهران مطرح کردم. آنها عصبانی شدند، ولی من گفتم ما غیر از این نمی پذیریم. جلسه پرتنش بود و از ساعت ۹ صبح تا ۲ بعد از ظهر ادامه یافت. آنها حتی دوبار قهر کردند و می خواستند بروند، اما سرانجام قبول کردند و بر بنیانه سعدآباد قید شد. شما اگر این بنیانه را با قطعنامه شهریور ماه مقایسه کنید، می بینید که ما آن تعلیق کامل

و الزامی را به داوطلبانه محدود تبدیل کردیم و فقط گاز دهی در نطنز را تعطیل کردیم، یعنی همان زمان کارخانه های قطعه مونتاژ اصفهان و اراک مشغول کار بودند.

در مورد موکول کردن به نظر ژانسنس هم چون البرادعی اعلام کرده بود که در این مرحله تعلیق گاز دهی کافی است، ما در بنیانه تهران به حرف البرادعی استناد کردیم و طبق تعریف ژانسنس را قید کردیم. مادرمرحله بعد و در بروکسل، تعلیق قطعه مونتاژ را پذیرفتیم، منتها فقط برای ۴۰ روز و پس از ۴۰ روز چون آنها به قولشان عمل نکردند، ما تعلیق را شکستیم.

در پاریس، تعلیق گسترده تر بود، چون می خواستیم با آنها به مذاکرات جامع برسیم، این تعلیق به ظاهر، زمان نداشت، اما گفته بودیم تا زمانی که مذاکرات پیشرفت داشته باشد. ما بعد از پنج ماه این کار را هم کنار گذاشتیم و در اردیبهشت ۱۳۸۴ من رسماً اعلام کردم که اصفهان را یک جانبه بازگشایی می کنیم.

این مطلب را من در کتاب خودم توضیح دادم که تعلیق بر مبنای فناوری مایه بود، به این معنی که هر فناوری را ما کامل می شد، به طور موقت تعلیق می کردیم و هر جاقناقص بود، زیر بار تعلیق نمی رفتیم. به همین دلیل تا وقتی که اصفهان کامل و خیالمان راحت نشد، زیر بار تعلیق نرفتیم. در قطعه مونتاژ نیز زمانی که در مهر ۱۳۸۲ مذاکره می کردیم، ما به اندازه یک زنجیر ۱۶۴ تایی سانتریفیوژ نداشتیم که در نطنز پایلوت را راه بیندازیم، اما در آذر ۱۳۸۳ یعنی یک سال و دو ماه بعد گزارش ژانسنس می گوید ایران ۱۲۷۴ سانتریفیوژ دارد. پس ما کار کرده بودیم. اصفهان را در فروردین ۱۳۸۳ افتتاح کردیم، البته نواقصی داشت که تا سال ۱۳۸۴ تکمیل شد. آب سنگین اراک را در تابستان ۱۳۸۳ افتتاح کردیم. ما کار خود را ادامه می دادیم و معلوم بود چه می کنیم. حرف ها و شعارهایی که در برخی رسانه ها تکرار می کنند شعار های سیاسی است و واقعیت ندارد.

– البته شما باید آمادگی برای این گونه سؤالات داشته باشید و یکی از چالش های اصلی شما در انتخابات همین سابقه حضور در پرونده هسته ای است.

– حتماً. بنده آمادگی کامل برای این بحثها را دارم و آن را یکی از نقاط قوت خودم می دانم که این واقعیتها را برای مردم روشن کنم. البته این کار، کار شخص بنده نبوده و کار کل نظام بوده و من هم عضو کوچکی از آن بودم، مقام معظم رهبری در مهر ۱۳۸۴ در خطبه های نماز جمعه گفتند: همه با هم و دسته جمعی کار کردیم. در دیدار خبرنگاران هم گفتند همه با هم کار کردند، البته فلانی زحمات زیادی کشید که اجرش پیش خداست. بنابراین طرح این بحث ها بسیار خوب است و من مایلیم در این انتخابات، مسائل را باز کنم و توضیح بدهم و به تهمت هایی که برخی زدند جواب دهم.

– پس این فشارها را چه در زمان خودتان و چه در امروز پرونده هسته ای نادرست می دانید؟

– من می خواهم بگویم که فعالیت ما صلح آمیز است، دلیل آن هم همان گفته ژانسنس و شورای حکام است که سال ۱۳۸۳ آن را اعلام کرده است ما هم از آن تاریخ، کار دیگری نکردیم و تمام مراحل بعدی هم تحت نظارت ژانسنس و دوربین هایش بوده و بازسان ژانسنس هم با وجود این که ما پروتکل الحاقی را کنار گذاشته ایم، اما طبق اقرار خودشان ۱۲ بار به طور سرزده، یعنی بدون اعلام قبلی از تأسیسات ما بازرسی کرده اند. پس فعالیت هسته ای ما صلح آمیز است و ادعای غرب که می گوید ما دنبال سلاح هسته ای، دروغ است. ما دنبال فاز نظامی نبوده و نیستیم و بهترین گواه مافتوای رهبر انقلاب مبنی بر تحریم ساخت سلاح هسته ای است. این یک بازی است که به ما فشار می آورد و دنبال بهانه هستند. با این حال، باید تلاش کنیم کشور را از این پیچ عبور دهیم و از این وضعیت خارج سازیم تا بتوانیم فعالیت صلح آمیز خود را ادامه داده و روزی پرونده خود را از شورای امنیت خارج کنیم.

– بالاخره شعار احتمالی شما در انتخابات آینده چه خواهد بود؟ با توجه به انتقاداتی که در مورد تحریر در کشورمان مطرح کردید چرا تاکنون در صدد ایجاد یک حزب قوی با فعالیت شاخص حزبی بر نیامده اید؟

– شعار انتخابات وقتی است که من رسماً کاندیداتوری را اعلام کنم که در این صورت گفتمان و شعارها و پیام من در چارچوب همان سه محوری است که در آغاز مصاحبه گفتم.

